

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР  
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

**МАТЕРІАЛИ**  
Міжнародної науково-практичної конференції

*Одеса, 26 квітня 2024 року*

Одеса  
«Фенікс»  
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24      **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.  
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

*Матеріали видано в авторській редакції*

|                                                                                                                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Кузьмін Едуард Едуардович</i><br>ДО ДИСКУСІЇ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «МІЖНАРОДНОГО ПОКАРАННЯ» . . . .                                                                 | 189 |
| <i>Мануїлова Катерина Вікторівна</i><br>ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ . . . . .                                                                  | 191 |
| <i>Мануїлова Катерина Вікторівна, Рудецька Поліна Андріївна</i><br>ГЕНОЦИД ЯК ЗЛОЧИН ПРОТИ БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ . . . . .                                   | 193 |
| <i>Невара Лілія Михайлівна, Колесник Михайло Ігорович</i><br>ПРАВА ЛЮДИНИ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ . . . . .                                                              | 195 |
| <i>Невара Лілія Михайлівна, Красник Вікторія Михайлівна</i><br>ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО<br>ВТОРГНЕННЯ РФ . . . . .                           | 198 |
| <i>Невара Лілія Михайлівна, Проніна Наталія Ігорівна</i><br>МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ . . . . .                                                    | 200 |
| <i>Невара Лілія Михайлівна, Фесюн Ольга Костянтинівна</i><br>ПРАВО НА ПОСТМОРТАЛЬНУ РЕПРОДУКЦІЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ . . . . .                                                           | 203 |
| <i>Федорова Тетяна Сергіївна, Дронов Владислав Юрійович</i><br>МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД У МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ<br>ПРАВ ЛЮДИНИ . . . . .                             | 205 |
| <i>Цибульська Ольга Юріївна</i><br>AROSTILLE VS СУД ЯК СПОСІБ ВИЗНАННЯ РІШЕННЯ ІНОЗЕМНОГО СУДУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ<br>МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА . . . . .                             | 207 |
| <i>Гребенюк Дмитро Олегович</i><br>ЗАКОНОДАВЧА СПІВПРАЦЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ З ПАРЛАМЕНТСЬКИМИ ОРГАНАМИ<br>КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС . . . . .                                                   | 209 |
| <i>Бурдюжа Олександр Миколайович</i><br>НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В КОНТЕКСТІ УЧАСТІ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЦИВІЛЬНОГО<br>ЗАХИСТУ ЄС . . . . .                                             | 211 |
| <i>Галат Владислав Ігорович</i><br>СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ<br>ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ В 21 СТОЛІТТІ . . . . . | 213 |
| <i>Джевага-Третякова Світлана Юріївна</i><br>УМИСЕЛ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ВІДМИВАННЯ ГРОШЕЙ ЯК<br>ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ . . . . .                                     | 216 |
| <i>Жакун Маргарита Юріївна</i><br>ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ<br>ВОЄННОГО СТАНУ . . . . .                                                       | 218 |
| <i>Левченко Ігор Сергійович</i><br>ПРАВО ВИБОРУ КРАЇНИ ПРИТУЛКУ ВСЕРЕДИНІ ЄС В СВІТЛІ НАПЛИВУ БІЖЕНЦІВ, ВИКЛИКАНОГО<br>АГРЕСІЄЮ ПРОТИ УКРАЇНИ. . . . .                                      | 221 |
| <i>Луцан Алла Валеріївна</i><br>ДО ПИТАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРАВ ЖІНОК В САУДІВСЬКІЙ АРАВІЇ. . . . .                                                                                         | 223 |
| <i>Марченко Дмитро Вікторович</i><br>СКЛАДНОЩІ ВИБОРУ ЗАСТОСОВАНОГО ПРАВА ТА ФОРМИ ДОГОВОРУ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ<br>ПРАВІ. . . . .                                                     | 225 |
| <i>Редченко Ярослав Олександрович</i><br>НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ПОСЛУГ ПОВ'ЯЗАНИХ З РЕАЛІЗАЦІЄЮ<br>ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ . . . . .       | 227 |
| <i>Самойлюк Дмитро Геннадійович</i><br>ДОКАЗУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ. . . . .                                                                                              | 229 |
| <i>Чернявський Марк Віталійович</i><br>ОЦІНКА ВПЛИВУ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЙ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЗАПОБІГАННЯ<br>КОНФЛІКТАМ . . . . .                                        | 230 |
| <b>СЕКЦІЯ 6. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МОРСЬКОЇ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ</b>                                                                                                       |     |
| <i>Кормич Борис Анатолійович</i><br>ІНСТИТУТ АЕО ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ПРОБЛЕМ НАБЛИЖЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ПРАВА ЄС . . .                                                               | 233 |
| <i>Аверочкина Тетяна Володимирівна</i><br>ДОБРА, ЗАГАЛЬНА ТА ПРИЙНЯТНА МОРСЬКА ПРАКТИКА ЯК ПРАВОВІ КАТЕГОРІЇ. . . . .                                                                       | 235 |
| <i>Федотов Олексій Павлович</i><br>УКРУПНЕННЯ МИТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ. . . . .                                                                                             | 238 |

3. Гребенюк Д. О. Місце і роль Європейського Парламенту в інституційній системі Європейського Союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 465–467.

4. Treaty of Lisbon. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12007L%2FTXT>

5. Treaty on European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html#new-2-51>

**Ключові слова:** Право ЄС, парламентаризм, інститут, наднаціональність, євроінтеграція, законодавство.

**Keywords:** EU law, parliamentarism, institution, supranationality, european integration, legislation.

*Бурдюжа Олександр Миколайович*

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри кафедри міжнародного та європейського права*

## **НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В КОНТЕКСТІ УЧАСТІ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЄС**

Агресія рф в Україні негативно вплинула на величезну кількість людей, які зазнали матеріальної, моральної, фізичної шкоди та опинилися у скрутному становищі без усякої можливості дати собі раду. За оцінками, у 2024 році гуманітарної допомоги потребуватимуть 14,6 мільйона людей [1]. Європейський Союз, його країни—члени одними з перших прийшли на допомогу, що стало можливим оскільки в ЄС створена потужна система цивільного захисту населення та надання гуманітарної допомоги. Гуманітарна допомога, що фінансується ЄС, надається відповідно до гуманітарних принципів гуманності, нейтралітету, неупередженості та незалежності. Вона доставляється через гуманітарні агентства ООН, неурядові організації та Міжнародний Комітет Червоного Хреста.

Ще у 1992 р. Європейською комісією було створено координаційний центр від Європейської комісії для адміністрування та координації гуманітарної допомоги ЄС [2]. Відповідно до ст. 214ДФЄС, операції Союзу у сфері гуманітарної допомоги проводяться у рамках принципів та цілей зовнішньої діяльності Союзу. Центр є серцевиною механізму цивільного захисту ЄС. Він координує доставку гуманітарної допомоги постраждалим від стихійних лих, техногенних аварій, воєнних конфліктів країнам, забезпечує швидке розгортання екстреної підтримки та діє як центр координації між усіма державами-членами ЄС, країною, що постраждала, а також експертами з питань цивільного захисту та гуманітарних питань за запитом національних органів влади або структур ООН. Гуманітарна допомога, що фінансується ЄС, надається в партнерстві з агентствами ООН, міжнародними організаціями та неурядовими організаціями.

Оскільки природні та техногенні катастрофи в сучасності спричиняють шкоду комплексного характеру, а гуманітарна катастрофа є тільки одним з проявів такої шкоди, необхідно було виробити інтегрований підхід до ліквідації їх наслідків. Із врахуванням цього, у 2001р. був створений механізм цивільного захисту ЄС, який на сьогодні діє на підставі ст. 196ДФЄС та охоплює не тільки реагування на катастрофи, що сталися, але і заходи запобігання природних та антропогенних лих, а також на міжнародному рівні сприяє узгодженості та координації заходів допомоги, щоб забезпечити кращий захист людей, навколишнього середовища, майна, культурної спадщини, тим самим зменшуючи втрати людських життів, каліцтва, матеріальні збитки, економічну та екологічну шкоду. Спільний підхід спрямований на об'єднання спроможностей та потенціалу донорів, уникнення дублювання зусиль з надання допомоги та гарантує, що допомога відповідає потребам постраждалих та забезпечення ефективної та узгодженої колективної відповіді.

Механізм також допомагає координувати діяльність національних органів влади з підготовки до стихійних лих і запобігання їм, а також сприяє обміну передовим досвідом. Це сприяє постійному розвитку вищих загальних стандартів, що дозволяє командам краще розуміти різні підходи та працювати взаємозамінно, коли трапляється лихо.

Механізм складається з низки елементів і дій, зокрема: підтримки надання допомоги в разі надзвичайних ситуацій; створення та реалізації програм навчання для команд втручання, експертів для команд з оцінки або координації; створення та управління центром моніторингу та інформації а також загальною системою зв'язку та інформації в надзвичайних ситуаціях; транспортування ресурсів для надання допомоги [3].

Рамки, в яких надзвичайна підтримка Союзу може надаватися за допомогою конкретних заходів, що відповідають економічній ситуації у разі триваючої або потенційної природної чи техногенної катастрофи встановлюються Регламентом 2016/369[4].

Екстрена допомога може надаватися лише у випадках, коли виняткові масштаби та наслідки лиха є такими, що вони призводять до серйозних широкомасштабних гуманітарних наслідків в одній або кількох державах-членах і лише за виняткових обставин. Надзвичайна підтримка повинна підтримувати та доповнювати дії постраждалої держави-члена. З цією метою запроваджується співпраця та консультації з постраждалою державою-членом. Комісія може обрати в якості партнерських організацій неурядові організації, спеціалізовані служби держав-членів або міжнародні агентства та організації, які мають необхідний досвід. При цьому Комісія повинна підтримувати тісну співпрацю з постраждалою державою-членом. Наслідки як техногенних, так і природних катаклізмів у Союзі стають дедалі серйознішими. Це пов'язано з зовнішніми факторами та обставинами, що розгортаються в країнах-сусідах Союзу. Ситуація з міграцією та українськими біженцями, яка зараз впливає на Союз, є яскравим прикладом ситуації, коли, незважаючи на зусилля, вжиті Союзом для усунення першопричин, розташованих у третіх країнах, економічне становище держав-членів може постраждати безпосередньо.

26.09.2022 р. у Брюсселі відбулася перша гуманітарна зустріч по Україні [5]. Донори та гуманітарні організації підтвердили свою непохитну відданість продовженню надання гуманітарної допомоги народу України. З огляду на поточні обмеження доступу на непідконтрольних уряду територіях учасники наголосили на необхідності забезпечення безпечного, безперешкодного гуманітарного доступу відповідно міжнародного гуманітарного права за допомогою гнучких та інноваційних підходів. Зустріч підтвердила важливість зміцнення взаємодоповнюваності та синергії між гуманітарними організаціями, донорами та українським урядом, а також покращення зв'язків між відповідними структурами.

Учасники підкреслили роль громадянського суспільства на місцях у наданні гуманітарної допомоги, яка має охоплювати як найбільшу чисельність людей, що її потребують, зокрема і в у важкодоступних районах. Залучення місцевих суб'єктів

є життєво важливими для забезпечення доступу до місцевих послуг на основі визначених потреб та територіально орієнтованого програмування та реагування.

Надання Україні 23.06.2022 р. статусу кандидата на вступ до ЄС актуалізувало проблему участі України в Механізмі цивільного захисту ЄС, адже це, як слушно зазначає Н. Клименко, дозволить підвищити спроможність України щодо запобігання виникненню, ліквідації наслідків та надання гуманітарної допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій шляхом залучення національних сил країн Євросоюзу за підтримки Координаційний центру [6, с. 29]. Приєднання України до Механізму цивільного захисту ЄС відбулося 30.04.2023 р. [7]. Значення цієї події важко переоцінити, особливо в умовах агресії РФ проти України.

На нашу думку, участь України в Механізмі цивільного захисту ЄС дозволить комплексно вирішувати проблему щодо надання гуманітарної допомоги та запровадити інтегровану систему в цій сфері, яка має охоплювати не тільки допомогу постраждалим, які знаходяться на території України (внутрішньо переміщеним особам та особам, що знаходяться в місцях

постійного проживання на території постраждалих громад, зокрема окупованих), але і допомогу громадянам України, які знаходяться в країнах-членах ЄС та отримали там тимчасовий захист або статус біженця. В межах інтегрованої системи надання гуманітарної допомоги, за підтримки Координаційного центру, також слід запровадити систему моніторингу для кращого визначення потреб у допомозі та ресурсів для її надання.

Входження України до Механізму цивільного захисту ЄС актуалізує внесення змін до Кодексу цивільного захисту України [8]. Зокрема Розділ I ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА Глава 1. Загальні положення має бути доповнений, зокрема стаття 2 Визначення термінів доповнена терміном «Механізм цивільного захисту ЄС». Потребує доповнення ст. 4 Цивільний захист вказівкою на те, що комплекс заходів реалізується не тільки на території України, але і на території країн, що беруть участь у механізмі цивільного захисту ЄС. Кодекс також слід доповнити главою «Участь України у механізмі цивільного захисту ЄС».

### ***Список використаних джерел***

1. European Commission European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. URL: [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/europe/ukraine\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/europe/ukraine_en)
2. European Commission. URL: <https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/>
3. 2001/792/EC, Euratom: Council Decision of 23 October 2001 establishing a Community mechanism to facilitate reinforced cooperation in civil protection assistance interventions. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/>
4. Council Regulation (EU) 2016/369 of 15 March 2016 on the provision of emergency support within the Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/369/oj>
5. European Commission. Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (ECHO). URL: <https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/>
6. Клименко Н. Г. Сутність механізму цивільного захисту ЄС та перспективи набуття Україною повноправного членства в ньому. *Публічне урядування*. 2022. № 5 (33). URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/2555>
7. Ukraine joins EU Civil Protection Mechanism. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/>
8. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

**Ключові слова:** Міграція, природні катастрофи, техногенні аварії, гуманітарна допомога, Європейський Союз, цивільний захист, статус біженця.

**Keywords:** Migration, natural disasters, technological accidents, humanitarian aid, European Union, civil protection, refugee status.

***Галат Владислав Ігорович***

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри міжнародного та європейського права*

## **СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ В 21 СТОЛІТТІ**

У зв'язку з глобалізацією, в XXI столітті відбувається стрімке збільшення обсягів міжнародної торгівлі, яка в свою чергу відіграє важливу роль у міжнародній економічній діяльності. Основою у світовій економіці є договори міжнародної купівлі-продажу товарів,